

Verksamhetsberättelse

2022

Sörmlands museum

December 2022

REGION
SÖRMLAND

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
1.1 Sammanfattande analys	4
2 Medborgarperspektivet	5
2.1 Politikens mål: Region Sörmland har en god, jämlik folkhälsa i syfte att bli Sveriges friskaste län.....	5
2.1.1 Verksamhetens mål: Kulturverksamheten bidrar till ett hållbart samhälle och individens utveckling genom möjlighet till skapande och deltagande i samhällslivet	5
2.2 Politikens mål: Region Sörmland är en livskraftig och levande region	5
2.2.1 Verksamhetens mål: Verksamheten bidrar till en attraktiv livsmiljö med god och jämlik tillgång till kultur, utbildning och friluftsliv	5
3 Verksamhetsperspektivet	7
3.1 Politikens mål: Region Sörmland har en hållbar kultur-, utbildnings-, folkbildnings- och friluftsverksamhet med god kvalitet och tillgänglighet.....	7
3.1.1 Verksamhetens mål: Kulturverksamheten bidrar till demokratisk utveckling genom att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund	7
3.1.2 Verksamhetens mål: Kulturverksamheten innefattar mångsidiga kulturarv och mångfald samt arbetar utifrån olika perspektiv	7
3.2 Politikens mål: Region Sörmland tar tillvara digitaliseringens möjligheter	8
3.2.1 Verksamhetens mål: Verksamheten arbetar med att utveckla utbud och tillgänglighet via digitala plattformar och bidra till ökad digital delaktighet	8
3.3 Politikens mål: Region Sörmland präglas av jämlikhet och jämställdhet, icke-diskriminering, normmedvetenhet och inkludering	8
3.3.1 Verksamhetens mål: Verksamheten säkerställer ett systematiskt arbetssätt som tar hänsyn till diskrimineringsgrunderna	8
3.4 Politikens mål: Region Sörmland har en hållbar produktion och konsumtion.....	9
3.4.1 Verksamhetens mål: Verksamheten tillämpar ett cirkulärt förhållningssätt till produktion och konsumtion och gör medvetna val som stödjer hållbarhet	9
3.5 Politikens mål: Kultur & Utbildnings verksamheter har en effektiv och väl planerad verksamhet	9
3.5.1 Verksamhetens mål: Kultur & Utbildning har en effektiv och väl planerad verksamhet.....	9
4 Resursperspektivet	11
4.1 Politikens mål: Region Sörmland är en attraktiv arbetsgivare	11
4.1.1 Verksamhetens mål: Verksamheten präglas av ett engagerat ledar- och medarbetarskap	11
4.2 Politikens mål: Region Sörmland har en stark ekonomi i balans	11
4.2.1 Verksamhetens mål: Verksamheten arbetar för att behålla en stabil och långsiktig ekonomisk utveckling.	11
5 Resultaträkning	12
6 Uppföljning handlingsplan	13
6.1 Medborgarperspektivet.....	13
6.2 Verksamhetsperspektivet	21
6.3 Resursperspektivet	30

Bilagor

Bilaga 1: Förmögenhetsskada, arbetsskada och tillbud SLM 2022

1 Inledning

1.1 Sammanfattande analys

Återgång från pandemi till normalläge, en EMYA-nominering och utmärkelser till museet. Besöksiffror som stiger.

Året inleddes med att museet successivt kunde återgå till en normal verksamhet. Den 1 mars startade inomhusprogrammen och besökarna var inte sena med att anmäla sitt intresse.

Rutiner och processer har utvecklats och alla enheter har strävat mot ett mera systematiskt arbetssätt, bättre framförhållning och högre grad av utvärdering. En ny funktion, utställningsproducent, har testats under året vilket lett till att den blir permanent från och med 2023.

Museet har visat utställningar och genomfört program i samtliga av länets kommuner. Aktiviteter utomhus och digitalt har utvecklats under 2022. Tillgänglighet i form av översättningar, textning och syntolkning har ökat.

Under året har ett digitaliseringsprojekt pågått som bl a lett till att bl.a. över 16 000 fotografier på arkivmaterial och föremål ur samlingarna har gjorts tillgängligt för allmänheten via museets databas/hemsida.

Besöksiffrorna stiger

Museet har under 2022 tagit emot 128 978 besökare till verksamheten i hela länet. Av dessa har 90 345 personer besökt museihuset, inklusive parken i Nyköping. Motsvarande siffror för 2021 var 98 421 respektive 55 977 personer. 2022 års besöksiffror är, trots inställda inomhusprogram under årets första månader, positiva.

Restaurang och butik har fortsatt gått mycket bra och programverksamhet och utställningar har lockat både befintlig och ny publik. Vikten av museet som mötesplats, öppen och gratis för alla, kan inte överskattas. Många väljer att förlägga möten och konferenser hos oss, 2022 hölls 320 möten/konferenser i huset med totalt 8 589 deltagare.

Utmärkelser

Återigen har museets Berättande magasin uppmärksammats. Denna gång genom att bli nominerade i **EMYA** - European Museum of The Year Award. Det mest prestigefulla priset bland europeiska museer.

Dessutom har museets bok "Kokkonst. Mat och berättelser från Sörmland." vunnit **Måltidsakademiens pris** i kategorin Restaurang-, hotell-, musei-, och turistguider/kataloger. Motivering lyder:

En underbar aptitretare som varvar matberättelser från landskapets slott och herrgårdar med korbiosken i stan och Malma heds marketenteri. Vackra bilder av frukt och grönt kompletteras med recept och lokalfärg.

Museet fick också andra priset i kategorin "Creative Editorial" för vårt bidrag till internationella **Digital Storytelling Festival**. Det var med filmen om stataren Gustav Larsson och juryn skrev i bedömningen: "A beautiful story to watch, and the use of heritage objects is beautiful." och "it manages to seemingly effortlessly combine the personal story with the wider social picture."

2 Medborgarperspektivet

2.1 Politikens mål: Region Sörmland har en god, jämlik folkhälsa i syfte att bli Sveriges friskaste län

2.1.1 Verksamhetens mål: Kulturverksamheten bidrar till ett hållbart samhälle och individens utveckling genom möjlighet till skapande och deltagande i samhällslivet

Sörmlands museum har under 2022 lyft angelägna frågor, gett perspektiv på nutid och historia samt inspirerat till lärande, kritiskt tänkande, engagemang och handling. Museet arbetar för att alla medborgare ska kunna delta i museets aktiviteter och program.

Museet har producerat och öppnat nya utställningar, vidareutvecklat och uppdaterat befintliga i både museihuset i Nyköping, i Kungstornet, på Nynäs liksom på andra platser i länet. Viss påverkan av pandemin i verksamheten har kvarstått, framförallt under första halvåret.

Programutbudet rymmer aktiviteter från fördjupningskurser till Familjesöndagar.

Kulturkvällar, med visningar, föredrag, konserter, vänder sig primärt till den vuxna publiken, *Familjesöndagar* för barn med sina vuxna, *Crafterwork* för såväl den vana slöjdaren som för nybörjare som vill prova på är exempel på olika programkoncept.

Skolprogrammen som riktar sig till förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildningar fyller en viktig roll för att människor ska ha möjlighet att delta i både skapande aktiviteter som i samtal som rör aktuella samhällsfrågor eller allmänmänskliga ämnen.

Utställningarnas olika teman attraherar olika målgrupper. Under 2022 visade Sörmlands museum till exempel en konstutställning med Linn Fernström, *Inte bara färg*, en utställning om naturlig textilfärgning genom historien, *What is Love?* var fortsatt uppmärksammas inte minst av gymnasieungdomar. Året avslutades med öppning av *Jerusalem* med Ann Edholm och Tom Sandqvist liksom av utställningen om arkitekten Alfred Weissenberg och *Historien om Bódri* som baseras på Hédi Frieds barnbok. Alla med det judiska arvet som röd tråd.

Det digitala processerna och utbudet har museet fortsatt förstärkt.

Indikator	Utfall	Målvärde
 Antal besökare till museets totala verksamhet	128 978 st	150 000 st
<i>Inga program genomfördes under januari och februari.</i>		
 Antal deltagare i visningar av berättande magasin	1 815 st	700 st

Pga pandemin var visningarna i Berättande magasin inställda januari och februari. Fortsatt stort intresse för konceptet från andra museer och institutioner.

2.2 Politikens mål: Region Sörmland är en livskraftig och levande region

2.2.1 Verksamhetens mål: Verksamheten bidrar till en attraktiv livsmiljö med god och jämlik tillgång till kultur, utbildning och friluftsliv

Under året har invånare och besökare kunnat uppleva utställningar och presentationer producerade av Sörmlands museum i länets kommuner samt digitalt. Utställningen *Bilder som berättar* genomfördes i fem kommuner, Trosa, Flen, Oxelösund, Vingåker och Nyköping.

Museet producerade en mängd olika aktiviteter och kulturupplevelser utomhus, utvecklade programmen i museiparken och producerade material så att människor skulle kunna uppleva visningar, kurser, konferenser och program digitalt. De olika formaten gör det möjligt för alla att delta i kulturlivet.

Program och aktiviteter har genomförts enligt plan. Digitalisering av utställningen *Historien i Sörmland* har fortsatt.

Kulturmiljöarbetet har genomförts enligt plan. Rådgivning har skett till länets kommuner i detaljplane- och bygglovsfrågor. Dessutom har museet bistått privatpersoner med rådgivning kring byggnadsvård. Genom verksamheten inom kulturmiljöer bidrar museet till en levande och hållbar livsmiljö och region. Genom att värna de historiska tidsskikten och årsringarna i bebyggelsemiljöerna bidrar museet till såväl resurshushållning och hållbarhet som till goda och attraktiva livsmiljöer med stort tidsdjup.

Med konsulentverksamheterna inom slöjd respektive bild och form stödjer museet yrkesverksamma inom dessa näringar. Nära samarbete görs med projektet Sörmländska kulturtillgångar.

3 Verksamhetsperspektivet

3.1 Politikens mål: Region Sörmland har en hållbar kultur-, utbildnings-, folkbildnings- och friluftsverksamhet med god kvalitet och tillgänglighet

3.1.1 Verksamhetens mål: Kulturverksamheten bidrar till demokratisk utveckling genom att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund

Sörmlands museum har lyft angelägna frågor, gett perspektiv på nutid och historia samt inspirerat till lärande, kritiskt tänkande, engagemang och handling.

De fortsatta visningarna och programmen kopplade till museets *Berättande magasin* syftar till reflektion och att ge nya perspektiv inom många olika områden. I magasinerna visade museet mångfacetterade berättelser från människor från olika tider, platser, sociala klasser och etniska tillhörigheter.

Med programverksamhet och pedagogik kopplad till de olika utställningarna har museet bjudit in alla generationer till samtal och deltagande på olika sätt.

Genom *Utställningstorget* har museet möjliggjort för privatpersoner, skolor och föreningar att lyfta olika angelägna frågor som har bäring på demokrati och mänskliga rättigheter.

3.1.2 Verksamhetens mål: Kulturverksamheten innefattar mångsidiga kulturarv och mångfald samt arbetar utifrån olika perspektiv

Ett viktigt syfte med museets hela verksamhet är att skapa förutsättningar för att många människor ska kunna ta del av andras berättelser och världsbilder. Museet ska också inspirera till att människor själva bidrar med sina perspektiv, föremål och fotografier. Denna typ av delaktighet är central för museet och avgörande för att samlingarna blir rika och mångsidiga med bred representation och djup.

Museet har en viktig roll som mötesplats mellan grupper och för personer med olika bakgrund, åsikter, intressen och kulturer.

Museets utställningsverksamhet har berört och belyst en mängd olika teman och frågor: inom det kulturhistoriska fältet har museet arbetat med historiska och dagsaktuella perspektiv på bland annat den romantiska kärleken, korgar, naturens färger, samtida konst, ett liv med funktionsnedsättning, nyföretagande på 1700-talet liksom arkitektur och judiskt liv.

Verksamheterna inom slöjd, hantverk och byggnadsvård har arbetat med hållbar hemmiljö och hållbart byggande i form av utställningar, kursverksamhet och rådgivning till privatpersoner och kommuner.

Bild och form-verksamheten har lyft nationellt uppskattade konstnärer i utställningar. Street-artsatsningen från 2021 har fortsatt som vandring i länet. Konstnärer och skolungdom skapar konstverk på Nynäs utifrån den månghundraåriga slottsmiljön, ett treårigt samarbetsprojekt.

Inte minst museets populära instagramkonto har under året delat många berättelser om sörmlänningar förr och nu.

3.2 Politikens mål: Region Sörmland tar tillvara digitaliseringens möjligheter

3.2.1 Verksamhetens mål: Verksamheten arbetar med att utveckla utbud och tillgänglighet via digitala plattformar och bidra till ökad digital delaktighet

Webben är både en central kanal för kommunikation och en arena för museets utbud. Här finns förutom information, fördjupande material, utställningar och möjligheter att söka i museets databas. Museet är mycket aktivt på sociala medier, för att både marknadsföra verksamheten och förmedla innehåll. Museets Instagram är en "utställningsarena" med bilder och berättelser ur samlingarna under olika teman, medan Facebookkontot mer är en marknadsföringskanal. Digitalisering av utställningen *Historien i Sörmland* har fortsatt. Vi har arbetat med att utveckla sökbarhet och nåbarhet på nätet. Utveckling av digitalt kartbord till Multeum i Strängnäs pågår.

I ett internt projekt med regionala medel har museet arbetat med ökad digitalisering av samlingarna och därmed ökad förmedling av Sörmlands historia. Inom projektet har också digitiseringsrutinerna och de fysiska förutsättningarna för ökad och förbättrad produktion utvecklats.

Under 2022 har museets arbete med att producera och publicera filmer och berättelser i våra digitala kanaler fortsatt varit på en hög nivå.

Indikator	Utfall	Målvärde
 Antal besökare på Sörmlands museums hemsida	179 831 st	200 000 st

Analysverktyget bytt varför siffrorna inte är helt jämförbara. (då Google Analytics, nu Vizzit). Besök museets webbplats 2022 (sessioner, ej unika besökare): 179 831 (2021: 182 235, 2020: 167 932)

3.3 Politikens mål: Region Sörmland präglas av jämlikhet och jämställdhet, icke-diskriminering, normmedvetenhet och inkludering

3.3.1 Verksamhetens mål: Verksamheten säkerställer ett systematiskt arbetssätt som tar hänsyn till diskrimineringsgrunderna

Sörmlands museum eftersträvar att alla människor ges så likvärdiga möjligheter som möjligt att ta del av och delta i verksamheterna. Vi minimerar trösklarna för att delta, både bildligt och bokstavligt.

Program genomförs med varierat ämnesinnehåll, i olika format, på olika fysiska och digitala platser för att människor ska kunna delta utifrån sina egna intressen och förutsättningar. I insamlingar och dokumentationer säkerställer vi att många människors perspektiv och röster finns med och hörs.

De *Berättande magasin*en rymmer berättelser och perspektiv om och av många människor, inte sällan med kontrasterande världsbilder och uppfattningar.

Museet lyfter frågor som belyser diskriminering, normer, normkritik och som utmanar givna föreställningar om grupper och individer.

Museet arbetar med att fysiska hinder som kan finnas för en person med någon form av funktionsvariation minimeras och utställningar och program anpassas så att alla kan känna sig inkluderade och välkomna.

3.4 Politikens mål: Region Sörmland har en hållbar produktion och konsumtion

3.4.1 Verksamhetens mål: Verksamheten tillämpar ett cirkulärt förhållningssätt till produktion och konsumtion och gör medvetna val som stödjer hållbarhet

Sörmlands museums byggnad från 2018 är en av regionens mest energieffektiva byggnader, arbetsätt och produktionsmetoder ses över löpande. Museets största klimatpåverkan sker genom transporter. Museets restaurang tillämpar hållbara metoder för nyttjande av närproducerade råvaror och för återvinning.

Verkstäderna gör kloka materialval och återanvänder i så stor utsträckning som möjligt tidigare använt material och utställningsdelar.

Genom att belysa frågor som hållbarhet och återbruk i den museala verksamheten är museet en viktig pedagogisk aktör för att bidra till en mera hållbar värld.

Indikator	Utfall	Målvärde
 Andel ekologiska livsmedel av total livsmedelskostnad, och/eller av total vikt (%)	18,18%	35 %
<i>Ekologiskt märka livsmedel, men också MSC märkt fisk, ingår i målet. Målet uppfylls inte ännu fullt ut. Mycket högre % är knappt möjligt att nå varken ur perspektivet resurs eller tillgång. Ett annat viktigt mål är lokalt och regionalt producerade råvaror vilket ofta är miljömässigt mycket fördelaktigt men inte alltid ekologiskt märkt. Tidigare år har uppskattningen gjorts i förhållande till budget för råvaruinköp. För 2022 redovisas istället utfallet. Ökade kostnader i förhållande till tidigare år både med anledning av fler lunchgäster men också med anledning av kraftigt ökade råvarupriser under hösten.</i>		
 Andel egenproducerade livsmedel av total livsmedelskostnad, och/eller av total vikt (%)	4 %	10 %
<i>Museets restaurang köper i mån av tillgång kött och grönsaker från verksamhetsområdet, dvs Ökna och Nynäs. Grönsaksproduktionen ligger nästan enbart på delår 2. I Inga halvfabrikat används, all tillagning och bakning sker i museets restaurang.</i>		
 Andel enheter som slutfört kemikalieinventering årligen (%)	100 %	90 %
<i>Gäller restaurang, lokalvård och konservering, Överlag väldigt låg kemikalieanvändning.</i>		
 Minskning i antal inköpta utvalda produkter (%)	20 %	20 %
<i>Sopsorteringen har ökat radikalt och användningen av kopieringspapper har minskat. Inte troligt att vi kan vidmakthålla samma procentuella minskning av målvärdet på några års sikt.</i>		

3.5 Politikens mål: Kultur & Utbildnings verksamheter har en effektiv och väl planerad verksamhet

3.5.1 Verksamhetens mål: Kultur & Utbildning har en effektiv och väl planerad verksamhet

Museet fortsätter efter organisationsöversynen 2021 att effektivisera och tydliggöra ansvar, roller och arbetsprocesser, bl. a har en producentroll testats och analyserats under året. Interna mötes- och kommunikationsstrukturer samt museets beslutsrutiner har reviderats. Ett utvecklingsarbete har

påbörjats för internt arbete med digitala fotografier och filmer. Utvärderingar genomförs av projekt.

4 Resursperspektivet

4.1 Politikens mål: Region Sörmland är en attraktiv arbetsgivare

4.1.1 Verksamhetens mål: Verksamheten präglas av ett engagerat ledar- och medarbetarskap

Såväl chefer som medarbetare är involverade i processen kring verksamhetens utveckling och innehåll. Utvecklingsbehov som identifierades 2020-2021 i samband med organisationsöversynen har åtgärdats inom flera områden och arbetet fortgår.

Indikator	Utfall	Målvärde
 Andelen chefer/ledare som har en individuell kompetensutvecklingsplan för chefs-/ledarrollen	100 %	100 %
<i>Samtliga har kompetensutvecklingsplan.</i>		
 Andelen medarbetare som utifrån verksamhetens behov har en individuell kompetensutvecklingsplan	88 %	100 %
<i>Samtliga medarbetare som inte är på väg att pensionera sig eller sluta av andra skäl har kompetensutvecklingsplaner.</i>		
 Sjukfrånvarotid i relation till ordinarie arbetstid	3,51 %	Max 5 %
<i>Sjuktal under målvärde men ökade i slutet av året.</i>		

4.2 Politikens mål: Region Sörmland har en stark ekonomi i balans

4.2.1 Verksamhetens mål: Verksamheten arbetar för att behålla en stabil och långsiktig ekonomisk utveckling.

Sörmlands museum har under året arbetat kontinuerligt med ekonomisk uppföljning och planering på alla nivåer. Museet hade 2022 en total budget på drygt 76 miljoner kronor, där regionen stod för cirka 60 %, staten cirka 14 % och Nyköpings kommun cirka 11 %. De största utgiftsposterna, och tillgångarna, är medarbetare och lokaler. Museet deltar i en rad projekt med extern finansiering.

5 Resultaträkning

Tkr	Ack utfall	Ack budget	Diff	Budget helår	Prognos helår	Diff helår	Ack utfall fg år
Patient- Trafikant o andra avg	211	116	95	116	116	0	99
Försäljning inom reg verksamh.	991	1 900	-909	1 900	1 800	-100	1 271
Erhållen intern uppdragsers	46 307	46 224	83	46 224	46 259	35	43 470
Övriga intäkter	29 411	27 622	1 789	27 622	29 083	1 461	25 962
Verksamhetens intäkter	76 920	75 862	1 058	75 862	77 258	1 396	70 802
Personalkostnader	-38 066	-38 420	354	-38 420	-37 804	616	-34 905
Köpt verksamhet	-295	-179	-116	-179	-310	-131	-129
Lokalkostnader	-19 132	-18 208	-924	-18 208	-18 708	-500	-18 218
Övriga kostnader	-15 149	-15 138	-11	-15 138	-16 275	-1 137	-13 731
Avskrivningar	-3 540	-3 661	121	-3 661	-3 549	112	-3 663
Verksamhetens kostnader	-76 182	-75 607	-575	-75 607	-76 646	-1 039	-70 647
Verksamhetens nettokostnader	738	256	482	256	612	356	156
Finansiella kostnader	-265tkr	-256tkr	-9tkr	-256tkr	-279tkr	-23tkr	-355tkr
Årets resultat	473	0	473	0	333	333	-201

Sörmlands museum redovisar ett överskott mot budget på 473 tusen kronor. Överskottet beror exempelvis på högre statsbidragsintäkter än budgeterat, lägre avskrivningar till följd av uteblivna investeringar samt lägre personalkostnader till följd av vakanser och en tjänstledighet.

Sörmlands museums fick 2022 ett engångstillskott på 2,2 miljoner kronor från regioncentralt håll för arbete med digitalisering av museets samlingar. Detta bidrog till att museet 2022 hade en osedvanligt stor budgettram.

De slojade pandemirestriktionerna har haft tydlig effekt på museets ekonomi, exempelvis i form av väsentligt högre intäkter i restaurangen och konferensverksamheten jämfört med föregående år. Samtidigt har museet likt övriga verksamheter drabbats av den senaste tidens kraftiga prisökningar. Exempelvis var kostnaden för livsmedelsinköp till museirestaurangen för kvartal 4 2022 nästan 18 % högre än motsvarande period 2021.

6 Uppföljning handlingsplan

6.1 Medborgarperspektivet

Handlingsplan	start- och slutdatum	Rapportör:
✓ En bred och varierad utställningsverksamhet i hela Sörmland	2022-01-01 2022-12-31	Susanna Janfalk
<p>Sörmlands museum har under 2022 bedrivit en bred utställningsverksamhet inom olika genrer och teman: konst, fotografi, slöjd och historiska och samtida frågor om exempelvis mathantverk, hållbar utveckling, naturlig färgning, bildkonst och skulptur, lera, kärlek, arkitektur och frågor med koppling till Förintelsen.</p> <p>Genom <i>Utställningstorget</i> erbjuder museet en öppen arena för skolor, föreningar, enskilda konstnärer, att ställa ut sina verk med stöd av museets utställningsproducenter. Minnesutställningarna som erbjuds äldreboenden har återstartades efter pandemin.</p> <p>Med utomhusutställningarna <i>Historien i Sörmland</i> på 13 platser i länet och <i>Bilder som berättar</i>, sommarens fotoutställning i Flen, Nyköping, Oxelösund, Trosa och Vingåker, har museet nått besökare i Sörmlands alla kommuner. Även med vandringsutställningarna har museet nått ut i länet och i vissa fall även utanför länet.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Fyll skafferiet, om mathantverk och Hållbara hus</i> om hållbart byggande, har visats på Nynäs slott.• <i>Hur mår du? Om psykisk ohälsa igår och idag</i>, har visats i Strängnäs, Nyköping, Katrineholm och på Gotland.• Utställningen <i>Älskade korg!</i> gick på vandring till Simrishamn, Skellefteå, Luleå och Växjö.• Utställningen <i>Vad händer om ingen längre kan?</i> i vandringsformat har visats i Rademachersmedjorna i Eskilstuna.• <i>Soldaterna på heden</i> har visats på museet i Malmahed.• <i>Trygga vikar och farliga grund</i>. Om hur havet utanför Oxelösund påverkat tillväxt, industri och vardag.		
✓ Berättande magasin	2022-01-01 2022-12-31	Susanna Janfalk
<p>Visningarna i <i>Berättande magasin</i> var inställda under årets första två månader p g a pandemin. Museet har fortsatt producera en rad digitala presentationer av enskilda berättelser ur samlingarna. Produktionerna har spridits via sociala medier. Fördjupningar och översättningar har skett i de digitala skärmarna runt magasinen.</p> <p>Efter att Coronarestriktionerna hade tagits bort fortsatte museet med regelbundna visningar i <i>Berättande magasin</i>. Medarbetarna tog fram nya placeringar för föremålen, kodade in placeringarna i databasen Sofie och gestaltade om vissa ytor. Nya samlingar tillfördes och kunde presenteras för publiken.</p>		
✓ Kurser, program och aktiviteter för lärande och eget skapande	2022-01-01 2022-12-31	Susanna Janfalk

På grund av covid-19 var samtliga inomhusprogram inställda under januari och februari men startade igen den 1 mars. Studielådorna till skolor och skolprogrammen likaså. Utbudet har bland annat omfattat kurser, workshops, visningar och andra aktiviteter. Med programverksamhet och pedagogik kopplad till de olika utställningarna, både i museihuset och de som visats på andra platser i länet, har museet skapat möjligheter till lärande, prova-på, delaktighet och möten mellan människor.

Museet har under 2022 ökat närvaron i hela Sörmland och satsat på workshops för eget skapande och andra kulturupplevelser i flera kommuner i länet. Parallellt har vi fortsatt att arrangera aktiviteter utomhus i museiparken och vid Kungstornet. Under alla skollov har museet erbjudit pedagogiska program och visningar med olika teman. Även självgående aktiviteter har utvecklats och möjliggjort för framför allt barn och unga att utforska museets innehåll på egen hand. Under sommaren var museiparken en plats för spel, lek, prova-på aktiviteter med utgångspunkt i primärt slöjd samt bild och form.

Kulturkvällar, sista onsdagen i varje månad, blir ett allt mer känt koncept för den lokala publiken. Under Kulturkvällarna erbjuder museet workshops i verkstäderna, visningar i Berättande magasinet och i utställningar, konsert, teater, föredrag eller samtal samt öppet i restaurang och butik fram till kl 20.00. Utbudet varierar för att möta olika målgruppers intressen och önskemål och för att locka ny publik till museet.

Familjesöndagarna för barn med sina vuxna har fortsatt varit populära och välbesökta. Aktiviteterna i verkstäderna ger kunskap och skaparglädje och kopplingen till hur man gjorde förr väcker nyfikenhet på samlingarna. En av de mest populära aktiviteterna var att deltagarna under hösten hjälptes åt att bygga ett *Miniatyrmuseum* som när det var färdigt ställdes ut i museets "skyltfönster", fullt synligt för förbipasserande.

Kurser och workshops

- 25 kurser i slöjd och byggnadsvård har hållits under året, både på museet och i länet. Kurserna ger deltagarna fördjupade kunskaper inom olika hantverk och tekniker i både praktik och teori. Kurserna hålls framförallt i museets verkstäder men även i autentiska byggnader i spännande miljöer på olika platser i länet, i andra lokaler i länet samt utomhus. Kurserna har ett tydligt hållbarhets- och miljöfokus och flera av byggnadsvårdskurserna hålls i anslutning till Nynäs och utställningen Hållbara Hus.
- 17 slöjdkurser har genomförts: Fläta i oskalad pil, Tälj skedar och burkar, Tälj en fågel, Skärsvarning, Granrotskorgar, Kvinnor slöjdar en pall, Kvinnor täljer med yxa och kniv, Färga med växter, Tälj för hem och lust, Slipa verktyg, Indigo - skapa mönster med reservage, Luffarslöjd, Indigo - från frö till färg, Fläta korg i oskalad pil, Valkar till Österåkersdräktens huvudbonad, Laga och slipa verktyg, Plåtåterbruk.
- 8 byggnadsvårdskurser har genomförts: Lerklining x 3, Fönsterrenovering, Renovering av tegeltak, Energieffektivisering & varsamhet, Renovera din järnspis och Traditionellt måleri.
- Dessutom har vi samarbetat med Eskilstuna folkhögskola kring de två läsårskurserna Byggnadsvård och hållbart byggande 50 % och Byggnadsvård och hållbart byggande fördjupning 25 % inom ramen för vilka vi hållit ett flertal föreläsningar och annan undervisning.
- Kortare slöjdworkshops har genomförts på flera platser i länet.
- Fortidsvandringar för integration med slöjdprogram har hållits i Eskilstuna, Flen och Vingåker. Samarbete med länsstyrelsen.
- Skolprojekt Callanderska gården i Mariefred - I ett samarbete med Mariefreds hembygdsgärning, Gripsholmsskolan och Mariefreds skola fick alla elever i årskurs 3 medverka vid rödfärgningen av den nyuppförda tillgänglighetsanpassade toalettbyggnaden vid hembygdsgården. Eleverna fick dessutom prova på stänkmålning och färgning.

Event

- Årets Barkbåtsrace genomfördes med 552 ekipage skapade av elever i årskurs fyra och med en högljudd och entusiastisk publik som äntligen fick vara med på plats efter några års digitala race.
- Stora historiepriset gick 2022 till Sven-Eric Liedman, professor emeritus i idé- och lärdomshistoria och utdelningsceremonin genomfördes både analogt och digitalt. Det blev ett välbesökt arrangemang med 100 personer på plats i Hörsalen.
- Museets julmarknad den sista helgen i november blev en succé för såväl besökare som deltagande partners. Cirka 10 000 personer i alla åldrar besökte julmarknaden som erbjöd bl. a försäljning av hantverk och mat, aktiviteter i verkstäderna, hästskjuts, sagoberättande, Luciatåg och eldshow.
- Barnkonstfestivalen Kurioso hölls den 24 okt – 13 nov 2022 med programverksamhet runt om i länet tillsammans med kommunala verksamheter samt fria aktörer och föreningar. Tema Alkemi.
- ANTENN Ljudkonstfestival i Gnesta arrangerad av Ljudtornet i samarbete med Sörmlands museum och Konstförening i Gnesta. Ljudkonstfestivalen genomfördes i Sörmlands museum i Gnesta.

Handlingsplan	start- och slutdatum	Rapportör:
<p>✓ Tillgängliga samlingar utöver Berättande magasin</p> <p>Arbete fortgår och har i de flesta fall utvecklats enligt plan. Främst via ökad digital tillgänglighet. Museets Studierum och bibliotek har gett människor möjlighet att besöka och utforska samlingar och att få ny kunskap inom kulturhistoria, arkeologi, historia, kulturmiljövård och byggnadsvård mm.</p> <p>Genom att tillföra information, föremål, fotografier och berättelser till både museets databas Sofie, Instagram och Utforska (på museets hemsida) fortsatte museet att tillgängliggöra kulturhistoriskt material för allmänheten. En viktig uppgift är att säkerställa att allt material som publiceras ska vara så användbart som möjligt för allmänheten.</p>	<p>2022-01-01 2022-12-31</p>	<p>Susanna Janfalk</p>
<p>✓ Projekt Historien i Sörmland</p> <p>Historien i Sörmland finns på 13 platser i 8 kommuner. Allt material finns också på webben. Antalet stolpar varierar mellan 5 och 53 och de flesta stolpar har två skyltar. I de allra flesta fall är det fråga om samarbeten mellan museet och respektive kommun, ofta även hembygdsföreningar och andra aktörer som Länsstyrelsen och intresseföreningar. I Malmköping ingår också Museet Malmahed.</p> <p>Arbete under 2022:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Löpande underhåll och tillsyn. Utbyte av skyltblad med undermåligt material. • Fortsatt koppling av nya pedagogiska program till HiS pågår. • HiS på webben. Underhåll/uppdatering av Historien i Sörmland på hemsidan. Ett arbete med att lägga skylttexterna under Utforska på hemsidan samt göra dem mobilkompatibla och tillgänglighetsanpassade pågår. Översättning av befintliga skyltar pågår, nås via QR-kod och smartphone. • Stendörren. Barnspår, en skattjakt har tillförts. • Undersökande av möjligt skyltprojekt i Eskilstuna har påbörjats. • Omflyttning av HiS-skyltarna i Vrå pågår. Arbete påbörjat för att hitta skolor som kan adoptera fornbyn och hjälpa till med restaurering/underhåll av hyddorna. • Skylt vid Lunden Malmahed har satts upp. Skylt vid NK-villan, Nyköping utförs i anslutning till NK-utställningen 2023. 	<p>2022-01-01 2022-12-31</p>	<p>Susanna Janfalk</p>
<p>✓ Utveckling av besöksmål i Sörmland</p>	<p>2022-01-01 2022-12-31</p>	<p>Susanna Janfalk</p>

Sörmlands museum har ett nära samarbete med Sörmlands naturbruk och Nynäs slott. Under 2022 har flera projekt pågått. Ett av dessa syftar till att göra Nynäs slott till ett än mer attraktivt besöksmål genom att utveckla inomhusutställningen *Barnen på Nynäs*, samt en fördjupande utomhusmiljö för barn och deras medföljande vuxna. Både inom- och utomhusmiljön ska bidra till ett rikare besök och inspiration till ett hållbart liv samt förstärka viljan att återkomma till Nynäs. Öppnar i april 2023.

Projektet *Tänka med jorden* är ett samarbete mellan Sörmlands museum, Art Lab Gnesta och Nynäs/Sörmlands naturbruk. Inom projektet som startade 2021 kommer en helt ny konstnärlig verksamhet att utvecklas på Nynäs baserat på ett samarbete mellan ungdomar, konstnärer och befintliga verksamheter. Målet är att etablera en skulpturpark som baseras på kollektiva processer och konstpedagogiska övningar, och relaterar till platsens historia och det stora naturreservat som omger slottet.

Utställningen *Hållbara hus* om hållbart byggande och traditionellt bygghantverk och utställningen *Fyll skafferiet!* visades på Nynäs under sommaren.

Museet har också bidragit med kulturupplevelser på andra platser i länet:

- På Museet Malmahed i Flens kommun står utställningen *Livet på heden* under sommaren
- Historien i Sörmland visas utomhus på 13 platser i åtta kommuner.
- Bilder som berättar visades i Vingåker, Oxelösund, Flens, Trosa och Nyköpings kommun.
- Flera vandringsutställningar har visats runt om i Sörmland.
- Kurser och programverksamhet har genomförts i flera av länets kommuner.

✓ Besöksmålet Sörmlands museum i Nyköping	2022-01-31 2022-12-31	Susanna Janfalk
--	--------------------------	-----------------

Museet har hållit öppet hela våren men programmen startade först i mars.

Under 2022 har 17 tillfälliga utställningar visats: *Mander. Teckning, posters och grafik*, *What is love? Med näsa för bilden*, *Djur och odjur*, *Bilder som berättar*, *Inte bara färg*, *Korgar från vårt avlånga land*, *Eskilstuna fristad*, *Linn Fernström*, *Avfärd*, *Vad händer om ingen längre kan?*, *Historien om Hisham*, *Jerusalem*, *Kan vi skapa guld med hjärtat?* *Under samma himmel - sörmländska norrsken*, *Historien om Bodri och Alfred Weissenberg*.

Programverksamheten med s k *Kulturkvällar* och ett antal event har lockat många olika besökare, exempelvis *Stora historiepriset*, *Julmarknad* och *vernissager*.

I den totala besöksupplevelsen på ett museum utgör restaurang och butik viktiga delar. Butikens sortiment har sitt ursprung i museets samlingar och det sörmländska kulturarvet. Under 2022 har sortimentet utvecklats med bl a följande produkter:

- Klippark Nyköpingshus efter teckningar från slottet såsom man tror att det såg ut under 1600-talet
- Skålar i tre olika storlekar av Leena Möller med inspiration av sjukhusfilar från Mälarsjukhuset i Eskilstuna.
- Halmtuppar i olika storlekar av Ulla-Britt Torstensdotter efter original från Benninge lanthushållsskola.
- Böckerna "Petter Winge och hans värld" av Christina Mattsson och "Kyrkvindarnas hemligheter".
- Mjölkkanna av Anna Lindell efter den kanna som används i restaurangen
- Pappersblommor formgivning o utförande av Karin Edlund, Inspirerat bl a av brudbukett från stora Ekeby i Tystberga
- Silkesband till huvudbonader till kvinnliga högtidsdräkten från Vingåker- och Österåker.
- Hyskor och hakar i mässing. Handgjorda efter förlagor i samlingarna.
- Bindtröje-spänne i mässing av guldsmed Maria Elmqvist.

Museet strävar efter att vara en mötesplats för invånare och besökare, grupper och organisationer i regionen. En stor satsning var julmarknaden som museet arrangerade med hela 10 000 besökare, varav många förstagångsbesökare. Många företag och organisationer väljer att förlägga möten och konferenser på museet, under året hölls 320 möten/konferenser i huset med totalt 8589 deltagare.

Tre utställningar och en varierad programverksamhet i Kungstornet på Nyköpingshus gör platsen till ett av de mest kända turistmålen i Nyköping. Framför allt under sommarsäsongen besöktes utställningarna av både svenska och utländska turister.

✓	Länsövergripande kulturmiljöarbete	2022-01-01 2022-12-31	Susanna Janfalk
---	---	--------------------------	-----------------

Museets verksamhet för kulturmiljöer har fokus dels på att bidra med utredningar, inventeringar, kulturmiljöanalyser, rådgivning och synpunkter till stöd för kommuner och länsstyrelsen. Lika viktigt för museet är att bidra med råd och kunskap till fastighetsägare av olika slag, liksom till en bredare allmänhet. Därför arbetar museet utåtriktat mot medborgarna med rådgivning, visningar, föreläsningar, kurser och andra program. Under året har vi på grund av arbetsbelastningen nödgats hålla nere antalet besök och endast 24 rådgivningsbesök har genomförts. Besöken har utförts i samtliga länets kommuner och vi ger framför allt råd i byggnadsvårdsfrågor till enskilda husägare och församlingar. Av dessa har 8 resulterat i mer omfattande skrivelser. Övriga har fått muntlig rådgivning alternativt återkoppling via e-post eller telefon.

142 remisser och förfrågningar från kommuner och länsstyrelse har besvarats, i normalfallet efter ett besök på platsen. Yttrandena kan variera kraftigt i omfång, från ett enkelt *ingen erinran* till omfattande skrivelser som kräver flera platsbesök. Av remisserna kom 1 från länsstyrelsen (byggnadsminne KML) och resterande rörde kommunala ärenden, framförallt bygglov, detaljplaner och översiktsplaner. Remisser och förfrågningar har kommit från samtliga länets kommuner utom Eskilstuna. Antalet varierar efter storlek på kommun och hur stort förändringstrycket men även på hur engagerade handläggarna är i kulturmiljöfrågor; Strängnäs 12, Nyköping 45, Flen 15, Gnesta 12, Katrineholm 15, Oxelösund 17, Trosa 4 och Vingåker 1 ärende. Att Eskilstuna som är länets största kommun saknar ärende beror på att länets enda kommunantikvarie finns här.

Antikvarisk medverkan har utförts vid arbeten på byggnader som beviljats kulturmiljöbidrag från länsstyrelsen samt kyrkor och byggnadsminnen som skyddas enligt Kulturmiljölagen för att lyfta och värna byggnadens/miljöns kulturmiljövärden i restaureringsprocessen. Likaså har antikvariska förundersökningar och kulturmiljöanalyser utförts inför restaureringar eller förändringar av byggnader eller bebyggelsemiljöer samt vård- och underhållsplaner för att säkerställa ett långsiktigt underhåll av kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Arbete pågår med att ta fram en gemensam avsiktsförklaring avseende utveckling av länets kulturarv och kulturmiljöer tillsammans med Länsstyrelsen och Hållbar regional utveckling.

✓	Regional utveckling av näringarna inom slöjd samt bild och form	2022-01-31 2022-12-31	Susanna Janfalk
---	--	--------------------------	-----------------

Konsulenterna inom slöjd respektive bild och form har särskilda näringspolitiska uppdrag att på olika sätt främja yrkesverksamhet och stödja de professionella utövarna.

- Barnkonstfestivalen *Kurioso* har engagerat konstnärer runt om i länet.
- Ett konstpedagogiskt nätverk har upprättats i mittregionerna, med en första träff i Katrineholm under våren.
- Slöjdregister och näringsfrämjande - Arbete med det befintliga slöjdarregistret för att nå ut och inventera vilka yrkesverksamma slöjdare/ konsthantverkare som finns i länet och hur de kan ha ett utbyte med oss.
- Nätverk kulturkonsulenter i länet - Nätverksträffar med länets övriga kulturkonsulenter har hållits under året.
- Ett fortsatt tätt samarbete har under året hållits med projektet Sörmländska kulturtillgångar som drivs från KUS centralt med målet att utveckla den kulturella infrastrukturen i Sörmland.
- Kreativa händer – en webinarieträff hölls under våren för professionella slöjdare i de fem länen Örebro, Västmanlands, Uppsala, Sörmland och Stockholm.
- Nationellt slöjdnätverkande - Slöjdkonsulenterna har deltagit på Nämnden för hemslöjdsfrågors årliga konferens och håller kontakt med hemslöjds konsulenter nationellt samt olika utbildningar och den ideella rörelsen.
- Bild och formkonsumenten håller kontakt med och söker aktivt nya kontakter med konstnärer i länet. Regelbundna nyhetsbrev med aktuell information skickas ut. Deltagande i det nationella nätverket för Sveriges konstkonsulenter samt på Statens konstråds konferenser. Deltagande i nationell arbetsgrupp för konstpedagogikfältet samt nätverk för utveckling av designområdet.
- Bild- och formkonsumenten medverkar i rollen som regionalt nodansvarig till det nationella arbetet inom området Gestaltad livsmiljö, samordnat av ArkDes
- I oktober genomfördes Konstdygnet i ett samarbete med konstkonsulenterna från Uppsala, Västmanland och Örebro län samt Konstfrämjandet. Den nationella konferensen 2022 hölls i Västerås.
- Samarbete med Hemslöjdsföreningen Sörmland, bl.a. kring textil- och täljakademierna, samt kurser mm har fortsatt.
- Utvecklande av nya produkter till museibutiken tillsammans med i länet verksamma slöjdare har pågått.

✓	Tillgänglighet	2022-01-01 2022-12-31	Susanna Janfalk
---	-----------------------	--------------------------	-----------------

Under 2022 har museet utvecklat tillgängligheten på de fysiska och digitala platser där verksamheten finns samt fortsatt att anpassa webbsidor och dokument till gällande riktlinjer. En betydande andel av Sörmlands invånare har inte svenska som modersmål varför översättning till andra språk samt syntolkning där detta krävs varit en annan del av att göra museet tillgängligt för fler. Museihuset har hög tillgänglighetsanpassning efter funktionsvariationer som exempelvis hörselnedsättning eller fysiska begränsningar.

✓	Uppdragsverksamhet och externt finansierade uppdrag	2022-01-31 2022-12-31	Susanna Janfalk
---	--	--------------------------	-----------------

Inom museets uppdragsverksamhet ingår olika typer av byggnadsvårds- och kulturmiljöuppdrag såsom t ex antikvarisk medverkan, antikvariska förundersökningar, kulturmiljöanalyser, vård- och underhållsplaner och olika typer av bebyggelseinventeringar. Museet driver också projekt som är finansierade med externa medel. Några av dessa har under 2022 varit:

Tänka med jorden – i ett samarbete mellan Sörmlands museum, Art Lab Gnesta och Nynäs/Sörmlands naturbruk, utvecklas en helt ny konstnärlig verksamhet på Nynäs baserat på ett samarbete mellan ungdomar, konstnärer, konsthögskolor och befintliga verksamheter. Målet är att etablera en skulpturpark baserad på kollektiva processer och konstpedagogiska övningar, med relation till platsens historia och det stora naturreservat som omger slottet. Under året har konstnärerna (P)Art of the Biomass och forskningsprojektet Humus economics hållit i program, konstnärskollektivet Kultivator har tillsammans med elever vid Öknaskolans naturbruksgymnasium utfört verket Göhsir i parken och Sörmlands museum har hållit i konst- och slöjdpedagogiska familjeaktiviteter vid sex tillfällen.

Korgen lyfter - ett projekt för att stärka och främja kunskap om korg och korgtillverkning i samarbete med Skånes Hemslöjdsförbund. Syftet med projekt *Korgen lyfter* är att stärka och främja den mångfald av korgtraditioner som finns i vårt land. Målet är att öka och ta vara på kunskapen och intresset för korgar. Projektet vill stärka de korgslöjdare som är verksamma idag och möjliggöra för fler slöjdare att ägna sig åt korgtillverkning genom ett flerårigt projekt. Dessutom vill projektet öka kunskap, engagemang och delaktigheten i arbetet med korgtillverkning som ett immateriellt och eftersatt kulturarv samt hitta fler användningsområden för korgen. Ambitionen är projektet ska vara metodutvecklande och inkludera slöjdare och slöjdintresserade i hela landet.

Projektet har under sitt andra år arbetat med:

- Programverksamhet och utåtriktad verksamhet med fokus på att nå många olika målgrupper; yrkesverksamma, barn, unga och allmänintresserade.
- Vandringsutställningen *Älskade Korg!* med tillhörande aktiviteter som kurser, seminarier och träffar.
- Dokumentation: Ett nationellt korgupprop i syfte att stärka korgen som immateriellt kulturarv samt producerande av listor till ISOFs förteckningar.
- Synliggörande via bloggen korgenlyfter.se samt genom en hög digital närvaro på bland annat Facebook och Instagram.
- Samverkan med olika utbildningsanordnare för fler korta och längre kurser/utbildningar inom korghantverket.
- Opinionsbildning och synliggörande för att visa korgens aktualitet och användbarhet inte minst ur en hållbarhets- och klimataspekt.

Projektet *Medeltida taklag i Strängnäs stift* avslutades i och med publiceringen av boken *Kyrkvindarnas hemligheter*.

Vårda och visa hållristningar i Södermanlands län - långsiktigt vård-/skötselarbete av hållristningarna vid Släbro, Ullevi, och Koppartorp samt kunskapsuppbyggande-, förmedlings- och skolverksamhet.

Utförda arbetsuppgifter under 2022:

- Vård av hållar enligt plan.
- Utvärdering av täckningstest vid Koppartorp (avtäckning vår, täckning höst).
- Pedagogiskt program Släbro
- Framtagning av fysiska och digitala 3D-modeller i form av taktila skyltar och sketchfab-modeller
- Visningsverksamhet för allmänheten (typ ficklampsguidningar mm)
- Publicering av film och artikel på webben.
- Utvärdering av färgborttagning och målningstest vid Släbro.
- Fortsatt dokumentation/scanning av hållar i samarbete med Göteborgs universitet.

Handlingsplan	start- och slutdatum	Rapportör:
✓ Kommundialog	2022-01-01 2022-12-31	Susanna Janfalk

Dialogen med länets kommuner har fortsatt för att utveckla samverkansformerna. Till exempel deltar museet i det gemensamma projektet med samverkan kring kulturskolan. Projektet *Bilder som berättar* involverar årligen 3-4 av länets kommuner. 2022 har särskilda insatser gjorts i Strängnäs (inför jubileum 2023), en utställning i Oxelösund och samverkanssamtal kring kulturmiljöfrågor i Katrineholm. Museets erbjudande av vandringsutställningar till länets kommuner analyseras och utvecklas kring utbud och möjligheter till programverksamhet. Dialogen sker också i samband med kulturplan Sörmland som beslutades våren 2022 och därefter tillhörande aktivitetsplan.

6.2 Verksamhetsperspektivet

Handlingsplan	start- och slutdatum	Rapportör:
✓ Utveckling av digitala verktyg för utbud, tillgänglighet och sökbarhet	2021-01-31 2022-12-31	Susanna Janfalk

Med stöd av ett särskilt utvecklingsbidrag från regionledningen genomfördes under 2022 ett särskilt digitaliseringsprojekt där arbetet sker på flera nivåer. Museet har fokuserat intensivt på samlingarnas digitalisering. Genom särskilda medel och en nyskapad projektgrupp kunde museets digitiseringsrutiner och digitala infrastruktur förbättras och effektiviseras. Projektgruppen har drivit kompetensutveckling och digitiserat samlingar från museets föremåls- och arkivsamlingar. Inom projektet har ett arbete för bättre intern hantering och åtkomst av verksamhetens bildfiler som inte tillhör samlingarna påbörjats. Arbetet har från hösten 2022 breddats till en utredning som inbegriper även andra delar av KUS.

✓ Digitaliseringsprojekt samlingarna	2022-01-01 2022-12-31	Susanna Janfalk
---	--------------------------	-----------------

Projektet har genomförts enligt plan under ledning av antikvarien med särskilt uppdrag för digital utveckling. Museet fokuserade under 2022 intensivt på samlingarnas digitalisering. Genom särskilda medel och en nyskapad projektgrupp kunde museets digitiseringsrutiner och digitala infrastruktur förbättras och effektiviseras. Projektgruppen har drivit kompetensutveckling och digitiserat samlingar från museets föremåls- och arkivsamlingar. Bl.a. har över 16 000 fotografier och skanningar på arkivmaterial och föremål ur samlingarna tagits. Med tillförd metadata har dessa gjorts tillgängliga för allmänheten via museets databas/hemsida. Därutöver har nya format för digital förmedling tagits fram, bland annat en mobilguide på flera språk.

✓ Berättande magasin	2022-01-01 2022-12-31	Susanna Janfalk
-----------------------------	--------------------------	-----------------

Visningarna i *Berättande magasin* var inställda under årets första två månader på grund av pandemin. Museet har fortsatt producera en rad digitala presentationer av enskilda berättelser ur samlingarna. Produktionerna har spridits via sociala medier. Fördjupningar och översättningar har skett i de digitala skärmarna runt magasinerna.

Efter att Coronarestriktionerna hade tagits bort fortsatte museet med regelbundna visningar i *Berättande magasin*. Medarbetarna tog fram nya placeringar för föremålen, kodade in placeringarna i databasen Sofie och gestaltade om vissa ytor. Nya samlingar tillfördes och kunde presenteras för publiken.

✓ Stora historiepriset	2022-01-31 2022-12-31	Susanna Janfalk
-------------------------------	--------------------------	-----------------

Stora historiepriset delades ut under en ceremoni på Sörmlands museum den 15 september. 2022 års pris gick till Sven-Eric Liedman, professor emeritus i idé- och lärdomshistoria. 100 personer deltog i eventet och många kunde följa ceremonin via direktsändning.

Handlingsplan	start- och slutdatum	Rapportör:
<p>✓ Fakta, forskning och kunskap</p> <p>Arbetet pågår i samtliga aktuella projekt. Samarbeten med universiteten finns inom ramen för projekten <i>Vårda</i> och <i>visa</i> hållristningar där flera hållristningslokaler blivit fotogrammetriskt dokumenterade genom ett samarbete med Göteborgs universitet. Ett samarbete med Uppsala universitet har initierats inom samma projekt för en möjlig forskningsgrävning och dokumentation vid hållristningarna vid Släbro.</p> <p>Forskningsprojektet kring hertig Karls glas har fortsatt. Det har bäring på både museets butikssortiment, det sörmländska kulturarvet och museets samlingar. Projektet har gett en historisk kontext till en av butikens mest populära produkter genom att det har undersökt och dokumenterat hur Hertig Karls glaset tillverkades på 1580-talet.</p>	2022-01-31 2022-12-31	Susanna Janfalk
<p>✓ Tema Hållbar utveckling och återbruk</p> <p>Utställningen <i>Hållbara hus</i> visas på Nynäs. Uppdatering av <i>Hållbart hemma</i> inför vandring. Aktivt återbruk i uppbyggnaden av familjemiljön <i>Barnen på Nynäs</i>. I samarbete med Eskilstuna folkhögskola bedrivs utbildningen <i>Byggnadsvård och hållbart byggande</i>. En stor del av museets kursutbud inom slöjd- och byggnadsvård har fokuserat på hållbara tekniker och hållbar utveckling. Projektet <i>Tänka med jorden</i> har haft starkt fokus på konstnärliga processer i naturmaterial och människans förhållande till jorden, ekologi och biologisk mångfald.</p> <p>Utställningen <i>Vad händer om ingen längre kan?</i> visades i Rademachersmedjorna i Eskilstuna och på Sörmlands museum. Projektet <i>Korgen lyfter</i> har fortsatt med en omfattande nationell verksamhet kring korgens immateriella kulturarv och utställningen <i>Älskade korg</i> har visats på ett flertal platser i landet. Inom projektet <i>Medeltida taklag</i> i Strängnäs stift publicerades boken <i>Kyrkvindarnas hemligheter – spåren efter medeltidens timmermän</i>.</p>	2022-01-31 2022-12-31	Susanna Janfalk
<p>✓ Projekt Immateriellt kulturarv inom slöjd och hantverk</p> <p>Utställningen <i>Vad händer om ingen längre kan?</i> visades i Rademachersmedjorna i Eskilstuna.</p> <p>Det fleråriga projektet <i>Korgen lyfter</i> drivs i samarbete mellan länshemslöjds konsulenter i Skånes och Sörmlands län. Utställningen <i>Älskade korg! som ingår i projektet</i> gick på vandring till Simrishamn, Skellefteå, Luleå och Växjö.</p> <p>Projektet <i>Medeltida taklag</i> i Strängnäs stift har avslutats med en publikation som sammanfattar projektets resultat och belyser de hantverksspår som kan ge nya kunskaper om medeltida timmermanskonst.</p>	2022-01-31 2022-12-31	Susanna Janfalk
<p>✓ What is love?</p> <p>Utställningen <i>What is love?</i> använde sig av många olika förmedlingsverktyg, en stor mängd av originalobjekt ur både de egna och andra museers samlingar och en iögonfallande rumslig gestaltning för att berätta om ett kulturhistoriskt och allmänmänskligt tema utifrån olika privata, sociala och historiska perspektiv. Utställningen fick positiv kritik från både publik och museikollegor. Över 800 besökare lämnade egna kärleksminnen/kommentarer i utställningens "minneslåda".</p>	2021-01-01 2022-11-20	Susanna Janfalk
<p>✓ Långsiktig och systematisk samlingsförvaltning</p> <p>Löpande arbetsuppgifter som registrering, placering och uppackning av samlingarna fortgår enligt plan. Arbetet inriktas främst på samlingar som ingår i digitaliseringsprojektet samt i insamling inför kommande utställning om NK:s verkstäder.</p> <p>Medarbetarna tog fram nya placeringar för föremålen, kodade in placeringarna i databasen Sofie och gestaltade om vissa ytor. Nya föremål och samlingar tillfördes och kunde presenteras för publiken.</p>	2022-01-31 2022-12-31	Susanna Janfalk

Handlingsplan	start- och slutdatum	Rapportör:
✓ Mander	2021-01-31 2022-12-31	Susanna Janfalk
<p><i>Mander. Teckning, posters och grafik.</i> En street Art-utställning med verk av Mander, Martin Ander, internationellt känd och prisad illustratör, grafisk formgivare och konstnär, bosatt i Gnesta. Han är mest känd för sina affischer, skivomslag och skateboardgrafiker men hans arbete sträcker sig från redaktionell och dekorativ illustration till förpackningsdesign och informationsgrafik. Program för barn och unga respektive vuxna har attraherat många deltagare, skolprogrammen likaså. Utställningen har också fått bred medial uppmärksamhet både lokalt, regionalt och nationellt. Populariteten har medfört att utställningsperioden förlängdes till 5 maj 2022. Ett antal produktioner har också tagit fram för försäljning i museets butik.</p> <p>En mindre vandringsutställning, <i>Manderkiosken</i>, har byggts och har visats i Katrineholm och Flen under 2022.</p>		
✓ En bred och varierad utställningsverksamhet i hela Sörmland	2022-01-01 2022-12-31	Susanna Janfalk
<p>Sörmlands museum har under 2022 bedrivit en bred utställningsverksamhet inom olika genrer och teman: konst, fotografi, slöjd och historiska och samtida frågor om exempelvis mathantverk, hållbar utveckling, naturlig färgning, bildkonst och skulptur, lera, kärlek, arkitektur och frågor med koppling till Förintelsen.</p> <p>Genom <i>Utställningstorget</i> erbjuder museet en öppen arena för skolor, föreningar, enskilda konstnärer, att ställa ut sina verk med stöd av museets utställningsproducenter. Minnesutställningarna som erbjuds äldreboenden har återstartades efter pandemin.</p> <p>Med utomhusutställningarna <i>Historien i Sörmland</i> på 13 platser i länet och <i>Bilder som berättar</i>, sammarens fotoutställning i Flen, Nyköping, Oxelösund, Trosa och Vingåker, har museet nått besökare i Sörmlands alla kommuner. Även med vandringsutställningarna har museet nått ut i länet och i vissa fall även utanför länet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fyll skafferiet, om mathantverk och Hållbara hus</i> om hållbart byggande, har visats på Nynäs slott. • <i>Hur mår du? Om psykisk ohälsa igår och idag</i>, har visats i Strängnäs, Nyköping, Katrineholm och på Gotland. • Utställningen <i>Älskade korg!</i> gick på vandring till Simrishamn, Skellefteå, Luleå och Växjö. • Utställningen <i>Vad händer om ingen längre kan?</i> i vandringsformat har visats i Rademachersmedjorna i Eskilstuna. • <i>Soldaterna på heden</i> har visats på museet i Malmahed. • <i>Trygga vikar och farliga grund.</i> Om hur havet utanför Oxelösund påverkat tillväxt, industri och vardag. 		
✓ Mera lera	2021-01-01 2022-03-20	Susanna Janfalk
<p>En utställning om lera som material för bygge, konst, konsthantverk och vardagsvara. 22 maj - mars 2022. Konst- och curatorsgruppen SLAM utförde den konstnärliga installationen Sediment i foajén. Tillhörande kurser och program har genomförts. Projektet är slutfört.</p>		
▶ NK:s verkstäder - planeringsfas	2021-01-01 2023-03-31	Susanna Janfalk

Handlingsplan**start- och slutdatum Rapportör:**

Nordiska kompaniet grundar möbelverkstäder i Nyköping 1904. Bland yrkesgrupperna finns snickare, metallarbetare, bildhuggare, bonare och förgyllare. Verksamheten pågår fram till 1973 och genom åren anlitas Sveriges främsta arkitekter och formgivare. NK:s möbelproduktion i Sörmland och dess stora betydelse för utvecklingen av svenska kvalitetsmöbler av modern design har inte tidigare lyfts i sin helhet. Under 2022 har utställningen innehållsutvecklats, fått gestaltning och grafisk form, urval av berättelser är gjorda och byggnadsfasen är inledd. Boken med samma namn - NK:s möbler, har producerats och är i skrivande stund på tryck.

Projektet är den enskilda största satsningen som museet gör sedan öppningen av det nya museihuset 2018. Flera medarbetare är involverade i olika delar och intresset från både media och publik är redan stort. Månader innan öppning kommer förfrågningar för att boka visningar.

✓ **Tillgänglighet** 2022-01-01 2022-12-31 Susanna Janfalk

Under 2022 har museet utvecklat tillgängligheten på de fysiska och digitala platser där verksamheten finns samt fortsatt att anpassa webbsidor och dokument till gällande riktlinjer. En betydande andel av Sörmlands invånare har inte svenska som modersmål varför översättning till andra språk samt syntolkning där detta krävs varit en annan del av att göra museet tillgängligt för fler. Museihuset har hög tillgänglighetsanpassning efter funktionsvariationer som exempelvis hörselnedsättning eller fysiska begränsningar.

✓ **Djur och odjur** 2021-01-01 2022-01-09 Susanna Janfalk

Utställningen *Djur & odjur* genomfördes i samarbete med Västra Götalands hemslöjds konsulenter och flera av Sveriges hemslöjdsföreningar och initierades i samband med pandemin våren 2020. Över 600 personer broderade på temat Djur och odjur. Verken sammanfogades till ett verk av textilkonstnär Erik Torstensson och har varit är på turné. Utställningen visades i foajén på Sörmlands museum under tiden 27 november 2021 – 9 januari 2022. I samband med utställningen genomfördes tre broderiprogram för olika målgrupper och en broderiutmaning på temat Det stora kaninraset.

✓ **Tillgängliga samlingar utöver Berättande magasin** 2022-01-01 2022-12-31 Susanna Janfalk

Arbete fortgår och har i de flesta fall utvecklats enligt plan. Främst via ökad digital tillgänglighet. Museets Studierum och bibliotek har gett människor möjlighet att besöka och utforska samlingar och att få ny kunskap inom kulturhistoria, arkeologi, historia, kulturmiljövård och byggnadsvård mm.

Genom att tillföra information, föremål, fotografier och berättelser till både museets databas Sofie, Instagram och Utforska (på museets hemsida) fortsatte museet att tillgängliggöra kulturhistoriskt material för allmänheten. En viktig uppgift är att säkerställa att allt material som publiceras ska vara så användbart som möjligt för allmänheten.

✓ **Projekt barn och ungas rätt till kultur** 2022-01-31 2022-12-31 Susanna Janfalk

Handlingsplan**start- och slutdatum Rapportör:**

Arbetet pågår enligt plan. Utställningen *Barnen på Nynäs* med tillhörande utomhusmiljö har utvecklats under året för barn och deras medföljande vuxna och öppnar i april 2023. Både inom- och utomhusmiljön ska bidra till ett rikare besök och inspiration till ett hållbart liv samt förstärka viljan att återkomma till Nynäs.

Utställningen *Vara barn* i museihuset är utformad särskilt för barn och varje vecka håller museet visningar för barn och deras vuxna.

Den pedagogiska verksamheten i hela länet har ökat under 2022. Under loven har workshops med fokus på deltagande och eget skapande inom såväl konst som slöjd och hantverk ägt rum i Flen, Eskilstuna, Vingåker, Katrineholm; Gnesta, Oxelösund, Strängnäs och Mariefred.

Museet har varje söndag vikt för barn och deras vuxna för att möjliggöra för barn och unga att besöka verkstäderna och prova på att skapa med olika metoder och material. Under hösten byggde deltagarna bland annat ett *Miniatyrmuseum*, med utställningssalar, butik, restaurang och magasin.

Museet deltar också i arbetet som regionen och länets kommuner driver för större samordning och samarbete med kulturskolorna.

Växtfärg2021-01-01
2022-10-23

Susanna Janfalk

En textilutställning på tema växtfärg som innefattar konst, design, form och slöjd. Den fångade upp regionala utövare och modern design men också plagg och berättelser från museets samlingar. Utställningen sammanförde dagens "natural dyers" med historisk växtfärgning. Utställningen är avslutad.

Ökad kommunikationseffekt2022-01-01
2022-12-31

Susanna Janfalk

Kommunikationsverksamheten arbetar ständigt med att förbättra, förfina och målgruppsinriktat marknadsföringen av museets verksamhet. Förändrade algoritmer inom sociala media kräver att museets digitala kommunikation anpassas löpande. Vi har börjat med reels på Instagram och publicerat 3d-modeller på Scetchfab, utvecklat rutinen att besvara recensioner på Google samt publicerat fler bilder på Tripadvisor. Pressverktyget har utvecklats med tagg för kommande utställningar, förbättrat namnen på tidigare publicerade bilder och pressmeddelanden och publicerat fler bilder.

Stora delar av personalen gick en kompetensutveckling på temat "Vad vi ser och varför, människan som motiv, med färgen i fokus". Medarbetarna inom kommunikation genomförde också kompetensutveckling inom "Genomtänkta grafiska grepp – att medvetet använda bild, text och layout, Skyltning och visuella vägar – att skapa en effektiv ledning i olika slags miljöer.

Åkroken utomhusutställning och lekpark2021-01-01
2023-06-16

Susanna Janfalk

Arbete pågår med utomhusutställning vid Åkroken som ska visa Nyköpings bebyggelseutveckling från de första spåren av bosättningar under järnålder/vikingatid och framåt genom historien. Rekonstruktion av gatubeläggningar genom tiderna kombinerat med tecknade framställningar av utseendet på den bebyggda miljön. Kompletteras med AR-extramaterial som nås via smartphone. I anslutning till utställningen utformas en lekpark med inspiration från den historiska platsen. Projektet finansieras av Nyköpingshem och Nyköpings kommun och planeras att vara klar våren 2023.

Utställningstorget2021-01-01
2022-12-31

Susanna Janfalk

Handlingsplan**start- och slutdatum Rapportör:**

Utställningstorget är en öppen arena för skolor, enskilda konstnärer och föreningar att med stöd från museet ställa ut egna verk. Under året har följande utställningar visats:

- *Med näsa för bilden*. Fotografier av Lasse Skog
- *Historien om Hisham* - om en ung pojkes korta liv, som kom att präglas av funktionsnedsättning och svår sjukdom. Men också av äventyr och glädje.
- *Avfärd* - skapad av eleverna från Eskilstuna folkhögskola Konst
- *Eskilstuna fristad* - Sveriges första småföretagarcentrum 1771. En utställning som berättar om liv, arbete och människor i Sveriges första fristad.
- *Under samma himmel - sörmländska norrsken*. En fotoutställning av fotografen och norrskensjägaren Sermon Shaba.

✓ **Tema Mathantverk** 2021-01-01
2022-12-31 Susanna Janfalk

Utställningen *Fyll skafferiet!* som visades under sommaren på Nynäs slott. Boken *Kokkonst - mat och berättelser från Sörmland* finns för försäljning i museets butik och via boklådor i Sörmland och Stockholm.

✓ **Linn Fernström** 2022-01-01
2022-10-02 Susanna Janfalk

En utställning som bestod av måleri, skulptur, pasteller och poesi. I anslutning till utställningen visades även en film om konstnären. Linn Fernström är en av våra stora samtidskonstnärer. Hon är född 1974 i Örebro och är utbildad vid Kungl. Konsthögskolan i Stockholm.

✓ **Ann Edholm** 2022-01-01
2023-01-08 Susanna Janfalk

Måleri, foto, film, ljud och text av Ann Edholm och Tom Sandqvist. Under 2022 visade Sörmlands museum *Jerusalem*, en installation som handlar om staden Jerusalem som historisk plats men även som en symbolisk laddad plats. Konstnären Ann Edholm och författaren Tom Sandqvist utforskar i sin gemensamma installation en historisk komplex plats och dess betydelse i förhållande till förintelsen och de sex miljoner judar vars dröm om Jerusalem bokstavligen gick upp i rök.

▶ **Tänka med jorden** 2022-01-01
2023-12-31 Susanna Janfalk

Tänka med jorden – i ett samarbete mellan Sörmlands museum, Art Lab Gnesta och Nynäs/Sörmlands naturbruk, utvecklas en helt ny konstnärlig verksamhet på Nynäs baserat på ett samarbete mellan ungdomar, konstnärer, konsthögskolor och befintliga verksamheter. Målet är att etablera en skulpturpark baserad på kollektiva processer och konstpedagogiska övningar, med relation till platsens historia och det stora naturreservat som omger slottet. Under året har konstnärerna (P)Art of the Biomass och forskningsprojektet Humus economics hållit i program, konstnärskollektivet Kultivator har tillsammans med elever vid Öknaskolans naturbruksgymnasium utfört verket Göhsir i parken och Sörmlands museum har hållit i konst- och slöjdpedagogiska familjeaktiviteter vid sex tillfällen.

▶ **Alfred Weissenberg** 2022-01-01
2023-09-03 Susanna Janfalk

Handlingsplan**start- och slutdatum Rapportör:**

Alfred Weissenberg (1898–1977) var verksam som arkitekt och konstnär och bodde en stor del av sitt liv i Nyköping. Han var oerhört produktiv och ritade byggnader och inredningar i och omkring Köpenhamn och i Sörmland. Museets utställning är den första som presenterar Alfred Weissenbergs livslånga arbete som arkitekt och konstnär i sin helhet. Genom en donation till Sörmlands museum finns hela hans ritningsarkiv i museets samlingar. Utställningen är också ett möte med *Historien om Bodri*, en bok för barn och vuxna skriven av Hédi Fried med illustrationer av Stina Wirsén. Den berättar om Hédi och hennes syster Livia som båda överlevde Förintelsen. Utställningen producerades och öppnades under 2022. Den visas till och med 3 september 2023

✓ Kurser, program och aktiviteter för lärande och eget skapande	2022-01-01 2022-12-31	Susanna Janfalk
--	--------------------------	-----------------

På grund av covid-19 var samtliga inomhusprogram inställda under januari och februari men startade igen den 1 mars. Studielådorna till skolor och skolprogrammen likaså. Utbudet har bland annat omfattat kurser, workshops, visningar och andra aktiviteter. Med programverksamhet och pedagogik kopplad till de olika utställningarna, både i museihuset och de som visats på andra platser i länet, har museet skapat möjligheter till lärande, prova-på, delaktighet och möten mellan människor.

Museet har under 2022 ökat närvaron i hela Sörmland och satsat på workshops för eget skapande och andra kulturupplevelser i flera kommuner i länet. Parallellt har vi fortsatt att arrangera aktiviteter utomhus i museiparken och vid Kungstornet. Under alla skollov har museet erbjudit pedagogiska program och visningar med olika teman. Även självgående aktiviteter har utvecklats och möjliggjort för framför allt barn och unga att utforska museets innehåll på egen hand. Under sommaren var museiparken en plats för spel, lek, prova-på aktiviteter med utgångspunkt i primärt slöjd samt bild och form.

Kulturkvällar, sista onsdagen i varje månad, blir ett allt mer känt koncept för den lokala publiken. Under Kulturkvällarna erbjuder museet workshops i verkstäderna, visningar i Berättande magasin och i utställningar, konsert, teater, föredrag eller samtal samt öppet i restaurang och butik fram till kl 20.00. Utbudet varierar för att möta olika målgruppers intressen och önskemål och för att locka ny publik till museet.

Familjesöndagarna för barn med sina vuxna har fortsatt varit populära och välbesökta. Aktiviteterna i verkstäderna ger kunskap och skaparglädje och kopplingen till hur man gjorde förr väcker nyfikenhet på samlingarna. En av de mest populära aktiviteterna var att deltagarna under hösten hjälptes åt att bygga ett *Miniatyrmuseum* som när det var färdigt ställdes ut i museets "skyltfönster", fullt synligt för förbipasserande.

Kurser och workshops

- 25 kurser i slöjd och byggnadsvård har hållits under året, både på museet och i länet. Kurserna ger deltagarna fördjupade kunskaper inom olika hantverk och tekniker i både praktik och teori. Kurserna hålls framförallt i museets verkstäder men även i autentiska byggnader i spännande miljöer på olika platser i länet, i andra lokaler i länet samt utomhus. Kurserna har ett tydligt hållbarhets- och miljöfokus och flera av byggnadsvårdskurserna hålls i anslutning till Nynäs och utställningen Hållbara Hus.
- 17 slöjdkurser har genomförts: Fläta i oskalad pil, Tälj skedar och burkar, Tälj en fågel, Skärsvarvning, Granrotskorgar, Kvinnor slöjdar en pall, Kvinnor täljer med yxa och kniv, Färga med växter, Tälj för hem och lust, Slipa verktyg, Indigo - skapa mönster med reservage, Luffarslöjd, Indigo - från frö till färg, Fläta korg i oskalad pil, Valkar till Österåkersdräktens huvudbonad, Laga och slipa verktyg, Plåtåterbruk.
- 8 byggnadsvårdskurser har genomförts: Lerklining x 3, Fönsterreovering, Renovering av tegeltak, Energieffektivisering & varsamhet, Renovera din järnspis och Traditionellt måleri.
- Dessutom har vi samarbetat med Eskilstuna folkhögskola kring de två läsårskurserna Byggnadsvård och hållbart byggande 50 % och Byggnadsvård och hållbart byggande fördjupning 25 % inom ramen för vilka vi hållit ett flertal föreläsningar och annan undervisning.
- Kortare slöjdworkshops har genomförts på flera platser i länet.
- Fortidsvandringar för integration med slöjdprogram har hållits i Eskilstuna, Flen och Vingåker. Samarbete med länsstyrelsen.
- Skolprojekt Callanderska gården i Mariefred - I ett samarbete med Mariefreds hembygdsgärning, Gripsholmsskolan och Mariefreds skola fick alla elever i årskurs 3 medverka vid rödfärgningen av den nyuppförda tillgänglighetsanpassade toalettbyggnaden vid hembygdsgården. Eleverna fick dessutom prova på stänkmålning och färgning.

Event

- Årets Barkbåtsrace genomfördes med 552 ekipage skapade av elever i årskurs fyra och med en högljudd och entusiastisk publik som äntligen fick vara med på plats efter några års digitala race.
- Stora historiepriset gick 2022 till Sven-Eric Liedman, professor emeritus i idé- och lärdomshistoria och utdelningsceremonin genomfördes både analogt och digitalt. Det blev ett välbesökt arrangemang med 100 personer på plats i Hörsalen.
- Museets julmarknad den sista helgen i november blev en succé för såväl besökare som deltagande partners. Cirka 10 000 personer i alla åldrar besökte julmarknaden som erbjöd bl. a försäljning av hantverk och mat, aktiviteter i verkstäderna, hästskjuts, sagoberättande, Luciatåg och eldshow.
- Barnkonstfestivalen Kurioso hölls den 24 okt – 13 nov 2022 med programverksamhet runt om i länet tillsammans med kommunala verksamheter samt fria aktörer och föreningar. Tema Alkemi.
- ANTENN Ljudkonstfestival i Gnesta arrangerad av Ljudtornet i samarbete med Sörmlands museum och Konstförening i Gnesta. Ljudkonstfestivalen genomfördes i Sörmlands museum i Gnesta.

Handlingsplan	start- och slutdatum	Rapportör:
<p>✓ Projekt hbtqi på Wikipedia.</p> <p>Projektet har fortsatt. Ett av projektmålen är att bidra till att förbättra och skapa nya artiklar på Wikipedia med särskilt fokus på artiklar relaterade till Projekt HBTQI på Wikipedia samt nationella minoriteter och minoritetsspråk. Under 2022 har vi arrangerat en digital skrivstuga under WikiGap tillsammans med projektet Kvinnliga huvudpersoner på Wikipedia, ökat antalet nya artiklar på svenskspråkiga Wikipedia, förbättrat befintliga artiklar och redigeringar i Wikidata, arrangerat "Veckans tävling på Wikipedia", med olika teman som Nationella minoriteter och minoritetsspråk, därefter HBTQI, som följdes av Sörmländska författare och sist men inte minst Folkdräkter. Sammanlagt skapades 42 nya artiklar, 70 artiklar utökades och 89 Wikidata objekt skapades eller förbättrades. Som exempel på artikel som utökades kan vi ta artikeln Synagoga som innan tävlingsveckan bestod av 1 675 byte och hade en bild. Under tävlingsveckan utökades artikeln till en storlek av 11 095 byte och till att innehålla 14 bilder.”</p>	<p>2022-01-01 2022-12-31</p>	<p>Susanna Janfalk</p>
<p>✓ Vidareutveckling av planering, samordning- och uppföljning</p> <p>Arbete pågår inklusive utveckling av projekt- och kommunikationsstrukturer samt museets interna beslutsrutiner. Under 2022 har en ny funktion testats och resulterat i en rekrytering av producent. Se följande aktivitet.</p>	<p>2021-01-01 2022-12-31</p>	<p>Susanna Janfalk</p>
<p>✓ Test av ny funktion för bättre samordning</p> <p>Under 2022 testade museet en ny funktion i form av en producentroll, i syfte att skapa bättre samordning i och mellan utställningsprojekt. Särskilt de stora projekt som involverar många medarbetare och enheter, liksom externa parter. En utvärdering av funktionen genomfördes med ledning och medarbetare vilket resulterade i att funktionen Utställningsproducent blir permanent från och med 2023. I rollen ingår att vidareutveckla rutiner och verktyg för planering, samordning- genomförande och uppföljning inom och mellan de olika enheterna, för löpande arbete och för projekt.</p>	<p>2022-01-01 2022-12-31</p>	<p>Susanna Janfalk</p>
<p>✓ Regelbundna utvärderingar för utveckling av verksamheten</p> <p>Utvärderingar har gjorts för de flesta utställningarna under året. Lärdomar används i verksamhetsutvecklingen och förs över till löpande verksamhet och i projekt.</p>	<p>2022-01-01 2022-12-31</p>	<p>Susanna Janfalk</p>
<p>✓ Projekt Mathantverk</p> <p>Projekt Mathantverk är ett samarbete med Sörmlands naturbruk i projektform med fokus på mathantverk, folkhälsa, hållbar utveckling och inte minst på en levande landsbygd och regional utveckling. Projektet inklusive restaurangen som drivs av museet med höga ambitioner med all tillredning direkt av råvaror från regionen genomgick en planerad extern analys under 2022 som då presenterades för nämnden inför beslut under 2023 om form för fortsatt drift av restaurangerna.</p>	<p>2021-01-01 2022-12-31</p>	<p>Susanna Janfalk</p>
<p>✓ Hållbara tekniker och materialval samt klimatsmart fastighetsförvaltning</p>	<p>2021-01-01 2022-12-31</p>	<p>Susanna Janfalk</p>

Sörmlands museums verkstäder arbetar hållbart genom att göra kloka materialval och återanvända så mycket av tidigare använt material som möjligt. I förmedlingsarbetet med besökarna använder museet ett cirkulärt förhållningssätt till konsumtion. Genom att fokusera på återbruk och hållbarhet i programverksamhet och utställningar blir museet en viktig pedagogisk aktör i arbetet för en hållbarare värld samtidigt som museet sparar på befintliga resurser. Under 2022 är utställningarna *Hållbara hus*, *Hållbart hemma* och *Fyll skafferiet!* konkreta exempel.

I det pågående projektet inför utställningen Barnens Nynäs som öppnar våren 2023 är återbruk en central del av produktionen.

Byggnadsvården arbetar målmedvetet för att bevara, underhålla och återbruka den befintliga bebyggelsen för att därigenom minska resursslöseri och klimatbelastning. Vi ger råd, håller kurser om klimatsmarta byggnadsmaterial, konstruktioner och tekniker. Inom slöjden står naturmaterial, återbruk samt att sprida kunskap om att lappa och laga i fokus. Något som speglas i programverksamhet, kursutbud och utställningar.

Museet undviker generellt engångsartiklar. Museet har en klimatsmart fastighetsförvaltning och museets hus har högsta klimatklassning. Vid varje upphandling ingår hållbarhet som ett skall-krav på leverantörerna.

6.3 Resursperspektivet